

Cờ toán Việt Nam đã được Cục Bản quyền tác giả văn học nghệ thuật, Bộ Văn hóa - Thông tin (nay là Bộ Văn hóa – Thể thao và Du lịch) chính thức công nhận là sản phẩm trí tuệ vào tháng 5/2005.

Cờ toán học Việt Nam là sản phẩm sáng tạo của ông Vũ Văn Bảy (tên thường gọi Vũ Bảy) - một nghệ nhân nặn tượng ở khu Suối Hoa, phường Vũ Ninh, thành phố Bắc Ninh, tỉnh Bắc Ninh. Sản phẩm trí tuệ của ông đã được các bạn trẻ trường ĐHCN, ĐHQGHN tiếp bước.

SẢN PHẨM TRÍ TUỆ MANG ĐẬM TRIẾT LÝ VIỆT

■ DIỆP ANH

GIẢI ÁN TƯỢNG NHÂN TÀI ĐẤT VIỆT

Theo ông Vũ Bảy, bàn cờ toán là bàn cờ hình chữ nhật, gồm 99 ô (9 ô hàng ngang và 11 ô hàng dọc). Ô thứ 5 ở hàng thứ 2 của mỗi bên có đường chéo là vị trí cố định của quân số 0 (tức trong khi chơi, số 0 không được di chuyển).

Quân cờ hình tròn, mỗi bên một màu khác nhau, trên mỗi quân có các dấu chấm tròn thể hiện các số thứ tự 1-9 (ví dụ, quân số 1 có một chấm tròn; quân số 9 có chín chấm tròn).

Như vậy, mỗi bên có chín quân cờ và một quân số 0. Hai bên xếp quân vào hàng ngang dưới cùng theo thứ tự 1-9 (theo chiều từ trái qua

phải, tức tăng dần).

Ngoại trừ quân số 0 không được phép di chuyển ra khỏi vị trí, các quân còn lại 1-9 đều được đi theo tám hướng (trong đó bốn hướng đi thẳng ra bốn phía ngang, dọc và bốn hướng đi chéo theo đông - tây - nam - bắc). Mỗi ô trống trên bàn cờ là một bước đi. Số bước đi được thực hiện theo trị số riêng của từng quân cờ.

Khi muốn bắt quân của đối phương, điều kiện là bên mình phải có hai quân đứng trong hai ô liền nhau theo chiều dọc hoặc ngang hoặc chéo (để tạo thành một phép tính và phía trước không có quân của đối phương đứng cản). Sau đó dùng

các phép hoặc cộng (+), hoặc trừ (-), hoặc nhân (x), hoặc chia (:) với nhau để ra đáp số. Đáp số của mỗi phép tính là điểm có thể bắt được quân của đối phương.

Cờ toán khác cờ tướng ở chỗ cờ tướng thì ăn trực tiếp (ngoại trừ quân pháo). Còn cờ toán buộc phải có hai quân để có thể làm một phép tính.

Trong quá trình chơi, bất kể khi nào, cứ bắt được quân số 0 của đối phương là thắng tuyệt đối. Tuy nhiên, nếu không bắt được quân số 0 vẫn có thể tính việc thắng - thua bằng cách dựa theo số điểm. Mỗi quân cờ có số điểm tính theo trị số của nó.

Thấy môn cờ của mình đã được cấp bản quyền sở hữu trí tuệ từ năm 2005, hàng loạt đầu báo sẵn đón, viết bài, vậy mà giới trẻ ít người biết đến, công Vũ Bầy quyết định cung cấp tài liệu cho một nhóm thanh niên gần nhà viết phần mềm cờ toán đưa lên mạng để mọi người cùng biết, cùng chia sẻ thú chơi cờ với ông.

Rồi năm 2008, tác giả Vũ Văn Bầy và nhóm kỹ sư tin học do Nguyễn Ngọc Nam

(sinh năm 1983 - Giải Nhất Nhân tài Đất Việt năm 2007) thực hiện phần mềm Cờ toán Việt Nam, đem dự thi Nhân tài Đất Việt. Sản phẩm Cờ toán Việt Nam lọt vào top 19 sản phẩm có mặt tại chung kết và giành giải Ấn tượng Nhân tài Đất Việt 2008.

Khi nhận giải, ông Vũ Bầy tâm sự: "Tôi gửi dự thi không vì giải thưởng lớn, tôi muốn qua cuộc thi sẽ có nhiều người biết đến Cờ toán Việt Nam".

TIẾP BƯỚC Ý TƯỞNG VÀ THIẾT KẾ GAME

Năm 2014, nhóm 3 sinh viên Trường ĐH Công nghệ - ĐHQGHN gồm Nguyễn Hà Thanh, Trần Hữu Trung và Trần Văn Hưng với sự hướng dẫn của GS. Nguyễn Thanh Thủy - Phó hiệu trưởng Nhà trường đã tới gặp trực tiếp bác Vũ Bầy, tiếp tục hành trình phát triển ý tưởng, thiết kế phần mềm cho môn chơi trí tuệ thuần chất Việt Nam này.

Nguyễn Hà Thanh kể, bác Bầy vui lắm khi nhóm sinh viên Trường ĐH Công nghệ đến. Bác Bầy và con trai bác rất nhiệt tình cung cấp các thông tin về môn cờ trí tuệ này.

Cả nhóm đã tìm hiểu kỹ thuật Cờ toán

Việt Nam, đặc biệt là triết lí của môn cờ để mã hóa chiến lược chơi, các thế cờ và viết thuật toán cho môn cờ này.

Đầu năm 2014, nhóm bắt tay vào thực hiện dự án game Cờ toán Việt Nam, dựa trên sự phát huy thế mạnh của các thành viên liên quan. Trần Hữu Trung chịu trách nhiệm thiết kế đồ họa và bố cục. Trần Văn Hưng chịu trách nhiệm mảng công nghệ và xử lý khung và Nguyễn Hà Thanh chuyên tâm cho phần trí tuệ nhân tạo.

Cộng hưởng với chí hướng của nhóm sinh viên trẻ Trường ĐH Công nghệ, bác Vũ Bầy và con trai đã không quản thời gian, cung cấp mọi thứ liên quan đến những điều các bạn còn thắc mắc.

Trần Hữu Trung cho biết: «Với ý nghĩa Thân thiện - Trí tuệ - Sáng tạo, cờ toán

là một môn chơi mang tính tư duy cao, nhằm phát triển khả năng tính toán của người chơi ».

Nhóm các sinh viên đã viết thuật toán cho trò chơi theo 3 mức: dễ, trung bình và khó. Kể từ khi game hoàn thiện đến khi cung cấp bởi các nhà phát triển của hệ thống Android và APPstore thì chưa có một người chơi nào thắng máy cả.

VÀ ĐẤU ẨN TECHMART 2015

Hà Thanh nhớ lại: tại Techmart 2015, sản phẩm game Cờ toán Việt Nam của nhóm các bạn đã được trưng bày trong gian hàng của Trường ĐH Công nghệ, thu hút sự quan tâm của khá nhiều khách tham quan. Hầu hết các vị khách chơi thử đều thua máy trong môn chơi này.

Đến nay, cùng với một người con trai của bác Bầy chỉ có một cô bé lớp 5 (có

sự hướng dẫn của nhóm viết phần mềm) mới thắng được máy ở mức dễ.

Hiện tại, nhóm các sinh viên là người viết ra thuật toán của game nhưng cũng chỉ thắng máy được ở mức dễ. Chưa có ai thắng máy ở mức trung bình.

Trung cho rằng, có lẽ đây cũng là một điểm cần khắc phục, bởi lẽ người chơi thua trong mọi ván chơi sẽ không kích thích được sự đeo bám với trò chơi.

Sau Hội chợ công nghệ, các bạn nhận được nhiều thư phản hồi tốt về trò chơi. Đó là một động lực để các bạn tiếp tục cải tiến và hoàn thiện game này.

GAME CHứa ĐỰNG TRIẾT LÍ GIỮ NƯỚC CỦA NGƯỜI VIỆT

Cờ toán Việt Nam có nhiều thế rất hay, chứa đựng triết lí sâu sắc. Trong cờ toán, con 0 – tức Dân là quân cờ quan trọng nhất. Luật chơi chỉ rõ, mất 0 là thua toàn cục. Quân 0 không di chuyển được nhưng là cái gốc để phân thắng bại.

Mỗi phép tính cộng khi chơi biểu hiện cho sự cộng hưởng của các quân, phép trừ mang hàm ý lùi một bước đến lên 2 bước, phép nhân là biểu hiện của việc nhân lên bội phần, phép chia là sự chia sẻ.

Một nguyên tắc khác của cờ toán Việt Nam là quân đi lẻ sẽ bị tiêu vong, đoàn kết đi chung thì sức mạnh được nhân lên.

Trong game, nhóm giữ nguyên các thế cờ mà tác giả Vũ Bầy đã truyền đạt lại. Đó là các thế: dẫn thủy nhập điền, đếm cua trong lỗ,...

Nguyễn Hà Thanh, Trần Hữu Trung và Trần Văn Hưng vẫn luôn tin Cờ toán Việt Nam không đơn giản chỉ là một phương tiện thư giãn, vui chơi giải trí mà còn có những tác dụng thiết thực, giúp tăng khả năng tính toán, kích hoạt được tư duy của não bộ.